

разъренъ срѣщу христіенътѣ отъ поведеніето на Византійците въ военны работи, неможа да исполніи намерѣніето — да принуди за робенътѣ Българи Христіяни да приематъ пакъ идолопоклонството, и като го предвари непрасна смърть, той остави тѣзи грижж на Мортагона, който за неговата любовъ къмъ изъчеството и за талкуваньето на тайнътѣ му, нарече са отъ народа *Мудракъ*, име което са прилага на собственното му като прякоръ, за туй често са срѣща и съ двѣтѣ имена.

Мѣркитѣ които предпрѣ Мортагонъ да възвърне Христіанътѣ къмъ идолопоклонството съ притѣснѣнія, съ жестокость и гоненія дѣйствувахъ срѣщу неговата цѣль; защото мухы са не ловѣтѣ съ оцетъ и — колкото повече сѣдиши нѣкого, толкозъ повече опоритѣ го правишъ. Освѣнь туй и страхътъ отъ пакъла бѣлъ по силентъ, нежели плашаньето на негово Величество. Сичкото туй Тертеліянъ добрѣ чувствуваше въ своето изѣченіе: *Sangis martyrum semen Christianorum est — крѣвта на мѫженициятѣ є семе на Христіенътѣ*.

И въ самия Цариградъ приемахъ живо участіе въ състояніето на Христіенътѣ по Българія; царьтъ не политикъ възбуди желаніето на много юнаци да бѣгатъ назадъ въ предѣлътѣ на Имперіата. Но духътъ на българското държавно правленіе скоро са промѣни съвсѣмъ, като възлѣзи на престола, добрытъ и благосклонный *Владимиръ*, внукъ Крумовъ (836—842).

Ето и за него що пише Бенелинъ: (³⁸)

« Склоченыйтѣ отъ негова предшественникъ 30 годишенъ миръ, съ Византійците, Владимиrъ го подвърди тържественно и склони на исканьето на Импе-

(³⁸) Гл. пакъ неговытѣ *Критическыятѣ издирванія* прев. Ботя Петкова ч. I; стр. 33.